

Minnesanteckningar för dialog på tjänstemannanivå Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft, 9 september 2016.

1. Aktuellt från Näringsdepartementet - *information*

Ordförande *Mattias Moberg*, *Näringsdepartementet* inleder dagen med att hälsa samtliga välkomna, han betonar att ambitionen för Tjänstemannaforum är att öka dialogen och utbytet av regionala exempel. I samband med punkten presenteras aktuell information från Regeringskansliet.

Under inledningen lyfts bland annat följande fram:

- **Dialogforum för besöksnäringen**
 - *Mikael Damberg*, *närings- och innovationsministern* inrättade 2016 ett Dialogforum för besöksnäringen. Ett första möte i forumet är genomfört. Frågeställningar som lyftes var tillgänglighet/infrastruktur, samhällsplanering, kompetensförsörjning och kompetensutveckling digitalisering, hållbarhet och behovet av statistikutveckling. Det fanns också funderingar kring mer nationell samordning av destinationsutveckling och en mer sammanhållen besöksnäringspolitik.
 - Parallellt med diskussionerna i besöksnäringens forumet genomför nu statsrådet *Mikael Damberg* en besöksnäringsturné ute i landet för att lära sig mer om turistföretagens möjligheter och utmaningar. Hittills har han besökt Värmland, Dalarna, Småland och Västra Götaland.
 - Nästföljande möte i besöksnäringens forumet är den 19 oktober och kommer ha infrastruktur som tema. Återkoppling från detta möte samt en diskussion om besöksnäringen kommer upp på nästa möte i tjänstemannaforum den 18 november.
- **Nationella skogsprogrammet**
 - Under ledning av *landsbygdsministern Sven-Erik Bucht* arbetar regeringen med att ta fram ett nationellt skogsprogram.¹ Arbetet med programmet är ett långsiktigt och strategiskt arbete för att skapa fler jobb och främja det hållbara och konkurrenskraftiga skogsbruket, bidra till att uppfylla klimat och miljömålen samt bidra till att stärka synergier med andra relevanta processer nationellt och internationellt.

¹ Visionen för det nationella skogsprogrammet är: Skogen – det gröna guldets – ska bidra med jobb och hållbar tillväxt i hela landet samt till utvecklingen av växande bioekonomi.

- Sedan 2015 har regionala dialoger genomförts. Ett programråd med representanter från ett tjugotal olika organisationer har träffats ett par gånger per år för dialog. Fyra arbetsgrupper har inrättats. Ett programråd som leds av statsrådet *Sven-Erik Bucht* har skapats.
- Den 1 september 2016 levererade de fyra arbetsgrupperna underlagsrapporter till regeringen som gått ut på remiss till berörda intressenter².
- Regeringen återkommer till riksdagen under våren 2017.³
- Lanseringen av propositionen för **livsmedelsstrategin** dröjer och förhandlingar med alliansen pågår.
- Under våren 2016 har Regeringskansliet haft **utvecklingsdialoger** med fem regioner⁴. *Mattias Moberg* tackar för samtliga möten som varit väldigt intressanta och givande. Under hösten ska Regeringskansliet ha ytterligare två möten. Ambitionen är att träffa samtliga regioner innan 2018 års slut.
- Arbetet med framtagande av **villkorsbeslut/regleringsbrev** för kommande år har påbörjats. *Ina Berggård*, Näringsdepartementet informerar om att en mall ska tas fram tillsammans med Tillväxtverket för redovisning av Villkorsbeslutet för 2016. Mallen ska, om det fungerar väl, sedan användas för kommande återrapporteringar från regionerna.
- Tillväxtverket kommer att få ett regeringsuppdrag avseende **uppföljning** av den **nationella strategin för hållbar regional utveckling och attraktionskraft 2015–2020**. Beslut om uppdraget är under beredning och ska enligt plan levereras i september 2017.
- *Carl Rosén* och *Liselott Bergman*, Näringsdepartementet informerar om **regeringens samverkansprogram**. (PPT bifogas).
 - Regeringens Innovationsråd har identifierat tre horisontella samhällsutmaningar; *Digitalisering*, *Life science*, *Miljö & klimatteknik*. Dessa tre utmaningar har konkretiserats i fem strategiska samverkansprogram⁵.
 - Den 1 juni 2016 lanserade regeringen de fem samverkansprogrammen. Syftet med programmen är att skapa förutsättningar för innovativa lösningar, utveckla samarbetet mellan olika aktörer, mellan

² Remissen av underlagsrapporten har gått till ett urval av regionalt utvecklingsansvariga aktörer: Region Kronoberg, Region Värmland, Region Västerbotten, men alla är välkomna att delta i remiss-förfarandet

³ Mer information om det Nationella skogsprogrammet se regeringens webbsida: www.regeringen.se/skogsprogrammet

⁴ Halland, Kronoberg, Sörmland, Östergötland, Blekinge.

⁵ De fem samverkansprogrammen är: 1) Nästa generations resor och transporter, 2) Smarta städer,

3) Cirkulär biobaserad ekonomi, 4) Life science, 5) Uppkopplad industri och nya material.

näringsliv och universitet samt stärka Sveriges globala innovations- och konkurrenskraft.

- Arbetet leds av fem statssekreterare och det är ett tjugotal personer som ingår i grupperna. Varje samverkansprogram har en samverkansgrupp som ska arbeta operativt. Bemanningen är baserad på personliga mandat.
- Grupperna kommer att träffas för första gången i oktober 2016. Samverkansgrupperna ska identifiera utmaningar och möjligheter samt göra prioriteringar. Ett nytt möte för grupperna planeras till våren 2017 då prioriterade insatser ska presenteras.

Notera:

* Om regionerna har inspel/frågor gällande villkorsbesluten/regleringsbrevens är regionerna välkomna att lämna dem till Näringsdepartementet.

* Flera ledamöter vill ta del, ge inspel och involveras i arbetet med samverkansprogrammen. Regionalt utvecklingsansvariga aktörer har mycket att bidra med. *Carl Rosén* och *Liselott Bergman* uppmanar ledamöterna att inte tveka utan att ta kontakt och höra av sig till projektledningen. Mer information och kontaktmöjligheter finns på webbsidan för samverkansprogrammen⁶. Ambitionen är att återkomma till Forum med mer information och en fortsatt dialog.

* Det finns också möjlighet att lämna inspel och remissvar till arbetet med det nationella skogsprogrammet genom att skicka in dem till funktionsbrevlådan⁷.

2. Aktuellt från Tillväxtverket – information

Lars Wikström, Tillväxtverket ger aktuell information från myndigheten. *Lars Wikström* beskriver i sin presentation de utmaningar som Sverige står inför och hur viktigt det är att det fungerar på alla nivåer.

Under presentation lyfts följande fram (PDF bifogas):

- Regionalt utvecklingsansvariga har instrumenten till de investeringar som behöver genomföras för att uppnå de effekter och möjligheter som landet är i behov av för att uppfylla utmaningarna som Sverige har. Regionalt utvecklingsansvariga aktörer sitter bland annat på verktyg och finansieringsformer för att arbeta med konkurrenskraft i Sverige.
- Tillväxtverket och andra nationella myndigheter ska stötta regionerna i detta arbete. *Lars Wikström* betonar att vi ska fokusera mindre på enskilda projekt och visa på mer resultat och förändring. Projekten är verktygen.

⁶ Regeringens webbplats: www.regeringen.se/samverkansprogram

⁷ Funktionsbrevlåda: n.skogsprogrammet@regeringskansliet.se.

De investeringar som görs är investeringar för förändring, tillväxt och konkurrenskraft.

- Tillväxtverkets prioriteringar under 2017 är digitalisering, grön tillväxt och kompetensförsörjning.

Notera:

* Utbetalningsflödet är lågt för de påbörjade ERUF-projekten. Det är viktigt att Tillväxtverket och regionerna tillsammans har uppsikt på detta, då det är kopplat till resultatreserven uppmanar *Lars Wikström*.

3. Kompetensförsörjning – information och dialog

Jasmina Hopstadius, Arbetsmarknadsdepartementet beskriver regeringens förändring av arbetsmarknadspolitiken. Regeringen har gått från de traditionella arbetsmarknadsinsatserna till fler insatser som kombineras med reguljär utbildning och mindre detaljstyrning. *Jasmina Hopstadius* beskriver även etableringsuppdraget (PPP bifogas) som är regeringens satsning på nyanländas etablering på arbetsmarknaden.

Christina Hassel, Utbildningsdepartementet presenterar aktuella processer inom ramen för yrkeshögskolan och valideringsdelegationen. Under presentationen lyfts bland annat följande fram (PPT bifogas):

- Kunskapslyftet handlar om satsningar om på platser i utbildningssystemet.
- *Christina Hassel* informerar om departements skrivelse *Validering med mervärde* som handlar om att stärka valideringsinstitutet och göra det legitimt och skapa samsyn. Skrivelsen är ute på remiss.
- *En stärkt yrkeshögskola – ett lyft för kunskap (prop. 2015/16:198)* är en ny proposition för en stärkt yrkeshögskola och dess syfte är att ytterligare stärka utbildningarnas kvalitet. Lagändringen föreslås träda i kraft januari 2017.
- Frågan om regionalt Yrkesvux bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Utredningen tittar bland annat på hur samarbetet mellan kommunerna är för att få till en bra Yrkesvux. Det är svårt för enstaka kommuner att ha ett brett utbud. Det krävs att dialogen mellan kommunkluster och branscherna blir bättre.

Diskussion:

- Upphandlingsreglerna gällande upphandlad utbildning bör ses över. Det är svårt som arbetslös att komma med enskilda förslag på utbildning om inte Arbetsförmedlingen har upphandlat utbildningen. Det blir i många fall långa ledtider för den arbetssökande personen. *Jasmine Hopstadius* tar med sig frågan.

- Regionalt utvecklingsansvariga efterfrågar en tydlighet gällande de regionala kompetensplattformarna. Vilka förväntningar och vilken roll ska kompetensplattformar ha.

Notera:

* Lämna era remissvar angående **Validering med mervärde DS 2016:24** senast den 3 november 2016. Samtliga remissvar ska skickas till Utbildningsdepartementet.

* *Mattias Moberg* beskriver att Näringsdepartementet tittar på de regionala kompetensplattformars roll. *Mattias* tar med sig fråga om de regionala kompetensplattformarna.

4. Arbetsprogrammet 2017-2018

Patrik Johansson, Näringsdepartementet informerar om arbetsprogrammet för Forum. Under 2015 togs nuvarande arbetsprogram fram och fastställdes av Politikerforum.

Arbetet med revidering och utformning av arbetsprogram 2017-2018 är på väg in i sin slutfas. Arbetsprogrammet har utvecklats bland annat med avseende på beskrivning av arbetsformer, sekretariatets roll samt kopplingen mellan Forum och de arbetsgrupper som finns. Under kommande arbetsperiod föreslås ett fokus på att utveckla kopplingen mellan tjänstemannaforumet och politikerforumet samt mellan forumet och arbetsgrupperna så att forumet kan dra bättre nytta av dessa gruppers kunskap och arbete.

I det reviderade arbetsprogrammet finns det förslag på ämnen för kommande möten. Vid planeringen har fokus också varit på att få till ett bra flöde i frågorna. Detta för att ledamöterna ska kunna komma tidigt in i olika processer och få möjlighet att komma med inspel. Vi ska även ha en möjlighet att ha en fortsatt dialog senare i processen närmare det att regeringen ska lämna ett förslag och i genomförandefasen.

Diskussion:

- Ledamöterna efterfrågar former för ökad dialog i Forum. Det behövs diskussioner både i tematiskt form, men även på strategisk nivå.
- De gemensamma samhällsutmaningarna behöver diskuteras tillsammans och inte enbart som informationspunkter från Regeringskansliet.
- Ett ämne som lyfts vid sittande möte och som behöver diskuteras är den nationella bredbandsstrategin och på vilket sätt regionalt utvecklingsansvariga kommer in i processen.

Notera

- Arbetsprogrammet är inget formellt dokument utan är ett arbetsmaterial, ett planeringsdokument som vi alla kan hålla oss till för att långsiktigt veta ungefär vad som kommer att tas upp vid kommande möten understryker *Patrik Johansson*. Arbetsprogrammet fastställs av politikerforum den 23 september 2016.
- *Patrik Johansson* uppmanar ledamöterna att lämna inspel på frågor som ledamöterna vill diskutera. Använd den formella e-postadressen forum@tillvaxtverket.se.
- *Mattias Moberg* vidhåller och delar uppfattningen om att Forum bör hitta former för ökad dialog. Näringsdepartementet tar med sig frågan.

5. Indelningskommittén – presentation och dialog

Johan Krabb, huvudsekreterare för Indelningskommittén beskriver kommitténs delbetänkande som överlämnades till regeringen den 30 juni 2016. Delbetänkande är ute på remiss.

I presentationen lyfts bland annat följande fram (PPT bifogas):

- *Johan Krabb* redogör för Indelningskommitténs delbetänkande innehållande tre nya län⁸ SOU 2016:48. Målsättningen med arbetet är att skapa en ändamålsenlig regional samhällsorganisation med stärkt demokratisk förankring.
- Indelningskommittén har haft möjlighet att föreslå residensstäder, men har bedömt att i två län är det inte lämpligt.
- Enligt *Johan Krabb* kommer det vara en liten påverkan i systemet för den kommunalekonomiska utjämningen. En tydlig förändring är dock i Svealands län där regionen kommer att tappa 106 miljoner kronor (cirka 50 kronor per invånare).
- Indelningskommittén föreslår inga särskilda särregleringar av överföringen från länsstyrelser till landsting. Alla nya landsting ska ta över det regionala utvecklingsansvaret. Kommittén anser att det som finns på regionförbund, också bör flyttas över till landstingen.
- Kommittén föreslår att länsstyrelser ska finnas i varje län, men också att det bör finnas fler verksamhetsorter.

⁸ De nya län som föreslås är Norrlands län (Norrbotten, Västerbotten, Jämtland, Västernorrland), Svealands län (Dalarna, Gävleborg, Uppsala, Örebro, Södermanland, Västmanland) och Västra Götalands län (nuvarande Västra Götalands län och Värmland). Kommittén föreslår att ändringarna i länsindelningen ska träda i kraft den 1 januari 2018 och landstingsindelningen den 1 januari 2019.

Diskussion:

- Regionalt utvecklingsansvariga lyfter under sittande möte ett intresse av att ta del av bakomliggande resonemang kopplat ledning och styrning inför realiseringen av kommitténs indelningsförslag. *Johan Krabb* svarar att kommittén inte kommer att tycka till i denna fråga med hänvisning till risken att inskränka på det kommunala självstyret.
- Tidsramen för realiseringen av Indelningskommitténs arbete kommenteras från regionernas håll som snäv.
- Kommittén har idag en tät dialog med Länsstyrelserna och regionerna betonar att deras dialog med regionerna måste utvecklas på samma sätt. Några regioner aviserar sitt intresse av att delta i en referensgrupp för dialog avseende ledning och styrning inför den nya regionala indelningen.

Notera:

* Remissvaren ska ha kommit in till Finansdepartementet senast torsdagen den 6 oktober 2016.

* Indelningskommitténs slutbetänkande lämnas senast den 31 augusti 2017 till regeringen.

6. Sammanhållningspolitiken efter 2020 – information

Anders Lindholm, och Anna Carlsson, Näringsdepartementet informerar om bland annat om Brexit, översynen av långtidsbudgeten och det fortsatta arbetet inför kommande programperiod.

Under presentationen lyfts följande fram (PPT bifogas):

- *Anders Lindholm* redogör för osäkerheten inom EU efter folkomröstningen i Storbritannien (Brexit) med fokus på EU:s budget och framtida konsekvenser för unionens medlemsländer. I och med valresultatet förlorar Sverige en viktig allierad i samarbetet. Sverige och Storbritannien har samsyn inom flera områden såsom frihandel, den inre marknaden, jordbrukspolitiken och EU-budgeten. Storbritannien är en viktig exportmarknad för svenska företag.
- Hur den framtida relationen kommer att se ut mellan Storbritannien och de övriga EU-länderna är oklart och inte tydligt formulerat ännu då det är många frågeställningar som kvarstår att lösa.
- Tidplanen är osäker om och när förhandlingarna påbörjas. Tidigast två år efter att briterarna lämnat in en formell utträdesansökan kan Storbritannien lämna EU (enligt Lissabonfördraget artikel 50).
- När det kommer till översynen av långtidsbudgeten inväntas ett meddelande om halvtidsöversynen av budgeten från EU-kommissionen. Troligen kommer den under september 2016.

- EU-kommissionen lämnar sitt budgetförslag i december 2017.
- Sammanhållningsrapporten kommer under 2017.⁹
- *Anna Carlsson* beskriver de parallella processerna som pågår. Regeringskansliet har börjat arbeta med kommande programperiod samtidigt pågår det fortfarande arbete med att avsluta föregående programperiod¹⁰ och på samma gång pågår genomförande av befintliga programmen.
- Vidare berättar *Anna Carlsson* att de frågor som Regeringskansliet tittar på är bland annat: förenkling, mervärdet av fonderna, resultat av de insatser som finns, vilka insatser bör genomföras i strukturfondsprogrammen, nationellt eller i direkta EU-insatser, den strategiska programmeringen. *Anna Carlsson* understryker att Sverige måste lyfta fram resultat och vilket mervärde insatserna gör. Vilka typer av insatser fungerar bra i Sverige och vilka fungerar mindre bra?
- Regeringskansliet informerar om att EU-kommissionen tillsatt en särskild grupp som fokuserar på förenkling¹¹ inför kommande programperiod.

Notera:

* Hösten 2017 kommer EU-kommissionen presentera vad kommissionen vill med sammanhållningspolitiken. *Anna Carlsson* betonar att det är under detta år som EU-kommissionen är mottaglig för inspel.

* Den 14 september 2016 håller EU-kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker sitt årliga State of the Union tal¹² vid EU-parlamentet.

* Regeringskansliet är intresserade av inspel och synpunkter från ledamöterna inför kommande programperiod. *Mattias Moberg* avslutar mötespunkten med att berätta att tillsammans med landsbygdsministern Sven-Erik Bucht och dennes statssekreterare Elisabeth Backteman kommer han träffa den politiska 8-mannagruppen för fortsatt diskussion om kommande programperiod.

7. Energi och koldioxidsnål ekonomi – information och dialog

Robert Andrén, Miljö- och energidepartementet inleder med att ge en överblick på hur departementet arbetar på nationell- och EU nivå. Det operativa arbetet genomförs av Energimyndighet.

⁹ Var tredje år lägger EU-kommissionen fram en sammanhållningsrapport.

¹⁰ Den 1 mars 2017 ska regeringen avsluta föregående period.

¹¹ Mer information om högnivågruppen: http://ec.europa.eu/regional_policy/pl/policy/how/improving-investment/high-level-group-simplification/#1

¹² Information om State of the Union talet: http://europa.eu/newsroom/highlights/special-coverage/state-union-speech-and-debate-14-september-2016_en

Under presentationen lyfts bland annat följande fram (PPT bifogas):

- Energikommissionen består av samtliga riksdagspartier samt myndigheter som arbetar utifrån fyra fokusområden. Energikommissionen ska presentera sitt betänkande senast den 1 januari 2017. Innan dess ska betänkandet ut på remiss och regionernas synpunkter är mycket viktiga.
- Energiöverenskommelsen¹³ (juniöverenskommelsen) är en politisk överenskommelse¹⁴ om Sveriges långsiktiga energipolitik. En gemensam färdplan har tagits fram med mål om 100 procent förnybar elproduktion år 2040. Det som har bestämts inom Energiöverenskommelsen kommer att behandlas inom Energikommissionens arbete.

Energimyndigheten och Tillväxtverket arbetar båda med koldioxidsnål ekonomi inom regionalfondsprogrammen. *Lars Wikström, Tillväxtverket* inleder och berättar om Tillväxtverkets arbete inom området.

Under presentationen lyfts bland annat följande fram (PPT bifogas):

- *Lars Wikström* återkopplar till utmaningarna som finns adresserade i den nationella strategin. Klimat, miljö och energi är en viktig punkt och Europeiska regionalfonden och dess medel ska användas för att hitta projekt som ger oss den effekt som vi vill ha.
- I somras noterade Tillväxtverket att det är ett problem att få in projekt inom det tematiska målet 4 ”Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer”. En förklaring kan vara att det är ett nytt område och jämfört med de andra målen är att de andra har haft en större mognad och funnits längre tid.

Anita Aspegren, och Carina Karlsson, Energimyndigheten berättar vidare om Energimyndighetens arbete och om det gemensamma projektet som Energimyndigheten och Tillväxtverket har - Klimatsynk.

Under presentationen lyfts bland annat följande fram (PPT bifogas):

- Inom det nationella regionalfondsprogrammet arbetar Energimyndigheten med att stödja övergången till koldioxid ekonomi.
- Energimyndigheten arbetar med alla sektorer i samhället och har en tät kontakt med aktörer som alla på något sätt är berörda av energiområdet.
- Energimyndigheten erbjuder olika typer av stöd. En del av stöden går direkt till den enskilda företaget och en annan del handlar om kunskap.

¹³ Energiöverenskommelsen: <http://www.regeringen.se/contentassets/b88f0d28eb0e48e39eb4411de2aabe76/energioverenskommelse-20160610.pdf>

¹⁴ Fredagen den 10 juni 2016 enades Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Moderaterna, Centerpartiet och Krisdemokraterna om överenskommelsen om Sveriges långsiktiga energipolitik.

- Ett nätverk har byggts upp där det har skrivits samverkansavtal med länsstyrelserna och energikontoren.
- Klimatsynk är ett projekt som samordnar projekt inom tematiskt mål 4 ”stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer”. Den samlar alla projekt i samtliga nio regionalfondsprogram. De insatser som görs är bland annat projektledarträffar, konferenser, projektportföljer.¹⁵

Därefter ger *Andreas Capilla*, regiondirektör, Region Östergötland en presentation av hur regionen arbetar med frågan – som en uppstart till diskussionen.

Under presentationen lyfts bland annat följande fram (PPT bifogas):

- *Andreas Capilla* beskriver hur Region Östergötland arbetar utifrån tre planeringsnivåer – strategisk, struktur och operativ nivå. På den strategiska nivån arbetar regionen med det interna perspektivet och extern samverkan inom Östergötlands energi- och klimatråd. På strukturnivån arbetar regionen med att bygga ett ekosystem som rör miljönyttan som affärsidé. Arbetet bygger på samverkan mellan ett antal nätverk och kluster. På den operativa nivån finns ett antal aktiviteter som regionen arbetar både internt och externt med. *Andreas Capilla* berättar att Region Östergötland arbetar mycket med förstudier.
- *Andreas Capilla* beskriver i sin presentation de förväntningar som regionen har på den nationella nivån gällande dessa frågor. Bland annat önskar de: ökad samordning mellan Energimyndigheten och Tillväxtverket, ökad kunskap hos Energimyndigheten om regionerna, ökad dialog och flexibilitet rörande strukturfondsarbetet. I det senare fallet vill regionen att gällande programmeringsarbetet framöver ska ha öppenhet hur programmen skrivs fram samt att det är viktigt att regionerna finns med i arbetet i ett tidigt skede.
- Det arbetet som kommunerna gör med energi- och klimatrådgivningen är mycket betydelsefullt och är en viktig faktor för att kunna påverka de små- och medelstora företagen. Arbetet med energi- och klimatrådgivningen borde knytas närmare regionalutvecklingsuppdraget.

Notera:

* Ett medskick riktar sig till Energimyndigheten. Myndigheten behöver öka sin kunskap om regionernas roll i det regionala tillväxtarbetet. *Andreas Capilla* understryker att de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna kan användas i detta arbete. Arbetet gentemot små- och medelstora företag är en naturlig del av regionernas arbete. Regionerna har nätverken och kan sin region.

¹⁵ Mer information och kontaktuppgifter se webbsida: <https://tillvaxtverket.se/aktuella-amen/gron-tillvaxt/klimatsynk.html>

* Frågor ställs från regionerna om hur arbetet med framtida satsningar kommer se ut för drivmedel. *Departementet* meddelar att regeringen aviserat nya styrmedel för biostyrmedel och de ska träda i kraft denna mandatperiod. Däremot pågår det diskussioner inom ramen för EU:s regelverk inom ramen för statligt stöd. Regeringen kommer förmodligen med ett förslag i början av nästa år. Frågan är prioriterad av regeringen.

8. Öppet forum, nästa möte – information

Mattias Moberg, Näringsdepartementet informerar om att vid nästa tjänstemannaforum kommer besöksnäringsfrågorna tas upp.

Notera:

- Nästa tjänstemannaforum är den 18 november 2016.

9. Mötet avslutas

Ordförande *Mattias Moberg* tackar alla för dagens möte och önskar samtliga en trevlig helg.